

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.151/2022/7. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Dr. Auner Tamás ügyvéd

(Cím4)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda

(Cím5,

ügyintéző: dr. Bárdossy Júlia ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 1.Pf.20.739/2021/15.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Karcagi Járásbíróság 1.P.20.469/2020/26.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 439.534 (négy százharminckilencezer-ötszázharmincnégyszáz) forint felülvizsgálati eljárás költséget.

Megállapítja, hogy az 1.873.000 (egymillió-nyolcszázhetvenháromezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárás illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A perbeli, major megjelölésű ingatlan egy gazdasági társaság tulajdonában állt. A felperes 2005. augusztus 31-én az ingatlanon található összes ingóságot és tárgyi eszközt az említett gazdasági társaságtól megvásárolta. A társaság 2005. szeptember 26-án az ingatlan tulajdonjogát a felperes édesapjára ruházta át.

[2] A felperes édesapja az ingatlant 2010. szeptember 1-jétől használatba adta egy másik gazdasági társaságnak. Mivel az utóbbi gazdasági társaság és a felperes közös gazdasági tevékenységet folytatott, mindez nem érintette a felperesnek az ingatlanban való lakhatását és ingóságainak ott tartását. A szóban forgó gazdasági társaság az ingatlan használatát 2011. július 5-től a felperesre engedményezte.

[3] A felperes édesapja a 2011. július 8-án kötött adásvételi szerződés alapján az ingatlant eladta az alperesnek. Az alperes 2011. július 15-én lépett birtokba, és tulajdonjogát 2011. augusztus 18-án jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba. Az adásvételi szerződés rögzítette az alperesnek azt a kijelentését, hogy az ingatlan minden alkotórészével és tartozékával együtt képezi a vétel tárgyát. Az alperes nyilatkozott arról, hogy az ingatlant ismeri, azt a vétel előtt megtekintette. Emiatt az alperesnek arról is tudomása volt, hogy az ingatlanon található minden ingóság a felperes tulajdonában állt, a felperes erre a szerződő felek figyelmét kifejezetten felhívta.

[4] A felperes 2011 novemberének közepén költözött ki az ingatlanból, és csak a személyes szükségleti tárgyait vitte magával.

[5] A felperes 2012. június 20-án arra hivatkozással tett feljelentést az alperes tagjával és két képviselőjével szemben, hogy az ingatlanban található ingóságai eltűntek. A nyomozás megszüntetése után, 2013. december 7-én a felperes pótmagánvádlóként vádindítványt nyújtott be mindhárom magánszeméllyel szemben, és a büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesített. A Járásbíróság a 2015. szeptember 3-án meghozott ítéletével a vádlottakat az ellenük folytatólagosan, társtettesként elkövetett lopás büntette miatt emelt vád alól felmentette, és a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. A Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2016. november 8-án kelt végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperes 2018. március 1-jén indított pert az alperes ellen, és módosított keresetében elsődlegesen az általa megjelölt ingóságok kiadására, másodlagosan – az ingóságok meg nem léte esetén – vagyoni kártérítés megfizetésére, valamint használati díj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[7] Az alperes – az elévülési kifogást is tartalmazó – érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság – a korábbi ítéletének hatályon kívül helyezése folytán – megismételt eljárásban meghozott ítéletével a keresetet elutasította.

[9] Elsődlegesen az alperes elévülési kifogásának megalapozottságának kérdésében foglalt állást. E körben hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 115. § (1) bekezdésére, 324. § (1) bekezdésére, 325. § (1) bekezdésére, 326. § (1) bekezdésére, valamint 327. § (1) és (2) bekezdésére. Megállapította, hogy az elévülés kezdő időpontja 2011. július 16. volt. Ezt azzal indokolta, hogy az alperes az adásvételi szerződés alapján 2011. július 15-én az ingatlan és – álláspontja szerint – az ingóságok birtokába is lépett; mégpedig függetlenül attól, hogy a felperes az ingatlanban lakott, és személyes használati tárgyait használta, a keresetben megjelölt ingóságainak használatától ugyanis el volt zárva, az alperes azokkal sajátjaként rendelkezett.

[10] Vizsgálta, hogy a felperes által 2013. december 7-én kezdeményezett pótmagánvádas eljárásban a polgári jogi igény érvényesítése az elévülés nyugvásához vagy megszakadásához vezetett-e. A BDT 2017.3718. számon közzétett eseti döntésben foglaltakra tekintettel arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes 2017. november 8-ig érvényesíthette volna az igényét. Utalt továbbá arra, hogy a büntetőeljárás iratai szerint az ingóságok már nem fellelhetőek. Emiatt a kereset elutasításáról határozott.

[11] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[12] A fellebbezésben előadottakra figyelemmel mindenekelőtt rámutatott arra, hogy az alperes már az alapeljárásban, a folytatólagos perfelvételi tárgyaláson előterjesztette az elévülési kifogását. Éppen ezért kifejtette, hogy a felperes hivatkozásával ellentétben hivatalból történt észlelésről nem lehetett szó, és helyesnek minősítette az elsőfokú bíróságnak azt az eljárását, hogy elsődlegesen az elévülési kifogás megalapozottságát vizsgálta.

[13] Tényként állapította meg, hogy a felperes azokkal az ingóságokkal kapcsolatban tett feljelentést, amelyek természetbeni kiadását a 2018. március 1-jén indított perben kérte. Kiemelte, hogy a büntetőeljárásban hozott ítélet a vád tárgyává tett valamennyi ingóságról számot adott, és közülük a vasvázás szín és a két silótartály az ingatlan alkotórészének minősültek. Mivel a büntető bíróság által megállapított tényállás helyességét illetően kétsége nem merült fel, ezért azt az ítélkezése alapjául elfogadta.

[14] Ezt követően abban a kérdésben foglalt állást, hogy a feljelentés, majd a pótmagánvád benyújtása és a polgári jogi igény érvényesítése milyen joghatást váltott ki. Ezt azért tartotta lényegesnek, mert a felperes a polgári jogi igény érvényesítését a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésében taxatív módon felsorolt, az elévülés megszakítására okot adó cselekmények közül a követelés bírósági úton való érvényesítésének tekintette. Ezzel szemben – a régi Ptk. 360. § (1) bekezdésére utalással – azt állapította meg, hogy a felperes már 2012. július 11-én, de a pótmagánvád benyújtásakor is mindazon ismeretek birtokában volt, amelyek lehetővé tették számára az igényének az alperessel szemben polgári peres eljárásban való érvényesítését. Emiatt nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját, hogy a büntetőeljárás megindításával, a polgári jogi igény érvényesítésével az elévülés megszakadt. A bírói gyakorlatra hivatkozással kifejtette, hogy az elévülés megszakítására csak az anyagi jogosult javára szóló teljesítésre felszólítás, perindítás alkalmas. Ehhez képest rögzítette, hogy a felperes ilyen jogi aktust az alperes vonatkozásában igazolni nem tudott. Hangsúlyozta, hogy a büntetőeljárás a magánszemélyekkel szemben indult, és a bíróság a bejelentett polgári jogi igényt nem bírálta el, azt egyéb törvényes útra utasította. Mivel pedig a felperes kezdettől nem volt elzárva attól, hogy az igényét az alperessel szemben érvényesítse, ezért az elévülés nyugvását sem tartotta megállapíthatónak. Mindezek miatt azt állapította meg, hogy a felperes kötelmi igénnyé átfordult követelése az alperessel szemben a 2012. július 11-től számított öt év elteltével elévült.

[15] A fellebbezésben továbbra is kiadni kért vasvázás szín és két takarmánysiló vonatkozásában egyetértett az alperesnek azzal a hivatkozásával, hogy az említett ingóságok a régi Ptk. 95. § (1) bekezdése szerinti alkotórésznek minősültek, és ezt a büntetőeljárás iratai alapján is megerősítettnek tartotta. A keresetet ezért ebben a részében sem találta megalapozottnak.

[16] A felperesnek az anyagi pervezetés hiányosságaival kapcsolatos fellebbezési álláspontját sem osztotta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a másodfokú végzés utasításainak eleget tett, és a perfelvételi tárgyalástól ismételte meg az eljárást. Miután pedig az elévüléssel összefüggő érveit mindkét fél fenntartotta, azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróságot a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 237. §-a szerinti kötelezettség nem terhelte.

[17] Emellett a felperesnek azt az eljárását, hogy bár az ingatlanból való kiköltözést 2011. október 10-ig vállalta, e kötelezettségének mégsem tett eleget, nem tartotta a régi Ptk. 4. §-ának maradéktalanul megfelelőnek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak a fellebbezési kérelmében foglaltakkal egyező „megváltoztatását” kérte.

[19] Teljes egészében megismételte a fellebbezésében előadottakat. Ennek megfelelően továbbra is hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság a korábbi hatályon kívül helyező végzésében nem határozta meg, hogy az eljárást mely szaktól kell megismételni, és erről az elsőfokú bíróság sem adott tájékoztatást. Az anyagi pervezetés körében a bizonyítási teherről adott tájékoztatást is hiányolta. Állította, hogy mivel az alperes ellenkérelme eredetileg csak alaki védekezést tartalmazott, ezért a Pp. 181. § (3) bekezdése és 203. § (2) bekezdése szerint bírósági meghagyást kellett volna kibocsátani. Kiemelte, hogy a régi Ptk. 204. § (3) értelmében az elévülés hivatalból nem vehető figyelembe, és ehhez képest az alperes csak az elsőfokú bíróságtól kapott „kitanítás” után hivatkozott az elévülés nyugvására.

[20] Rámutatott: az elsőfokú bíróság ítéletében megjelölt eseti döntésen kívül nincs olyan bírósági határozat, amely szerint a polgári jogi igény előterjesztése nem az elévülés megszakítását, hanem annak nyugvását eredményezi. E körben utalt a régi Ptk. 326. § (2) bekezdéséhez fűzött kommentárra. Emiatt fenntartotta azt az álláspontját, hogy a polgári jogi igény mint követelés előterjesztése az elévülést megszakítja, és a megszakítás után a határidő újra kezdődik. Felhívta a régi Ptk. 327. § (1), (2) és (3) bekezdését. Mindezekre figyelemmel előadta, hogy 2016. november 8-án, a büntetőügyben eljáró másodfokú bíróság határozatának meghozatalakor az elévülés határideje újratekintődött, és mivel a keresetét 2018. március 1-jén benyújtotta, ezért a követelés nem évült el.

[21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ingók természetbeni kiadására irányuló kérelem, valamint a korábbi elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező másodfokú végzés és a bizonyítási teherrel kapcsolatos tájékoztatás körében állított jogszabálysértés tekintetében a felülvizsgálati kérelem visszautasítását, míg egyebekben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[23] A Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperes által megjelölt és érdemben vizsgálható okokból nem jogszabálysértő.

[24] A Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontja szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi jogszabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja. Az 1/2017. Polgári jogegységi határozat értelmében a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadó 1/2016. (II. 5.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyt konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A PK vélemény 4. pontja tartalmazza, hogy ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott tartalmi követelményekkel.

[25] A felülvizsgálat a fellebbezés alapján meghozott jogerős ítélet jogkérdésben állított hibájának az orvoslására szolgáló rendkívüli perorvoslat (Kúria Pfv.III.21.045/2020/8.). A felülvizsgálati kérelemben az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie [Kúria Pfv.V.20.797/2016/11. (BH 2017.232.)].

[26] Mindezeknek az adott esetben azért volt a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálhatóságát meghatározó jelentőségük, mert a felperes a felülvizsgálati kérelmében teljes egészében megismételte a fellebbezésében előadottakat: a Kúria döntésére vonatkozó kérelme a fellebbezési kérelmével egyezett, és a korábbiaktól különböző jogi érvet sem hozott fel. A másodfokú bíróság ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletét túlnyomó részben eltérő jogi indokolással hagyta helyben. Ebből következően a felülvizsgálati kérelemmel szemben támasztott, a fentiekben ismertetett tartalmi követelmények kizárólag ott teljesülhettek, ahol a felperes a jogerős ítéletben is megjelent jogi álláspontot vitató, a megsértett jogszabályhely megjelölését tartalmazó indokokat adott elő. A fellebbezésben állított eljárási szabálysértéseknek, vagyis az elsőfokú bíróság részéről történt tájékoztatás elmaradásának, az anyagi pervezetés hiányosságának és a bírósági meghagyás kibocsátása mellőzésének vizsgálatára ezért a felülvizsgálat nem terjedhetett ki. Érdemben az egyes ingók természetbeni kiadása iránti kereseti kérelmet elutasító jogerős ítéleti rendelkezés jogszabályszerűsége sem volt vizsgálható. A másodfokú bíróság ugyanis ezt a döntését – az elsőfokú bíróságtól eltérően – a régi Ptk. 95. § (1) bekezdésére alapította, és az érintett ingók alkotórészi minőségével indokolta. A felülvizsgálati kérelem azonban ezzel kapcsolatos jogi okfejtést nem tartalmazott, és – a fellebbezésben foglaltak megismétlése miatt – nem is tartalmazhatott, a felperes a másodfokú bíróság által felhívott jogszabályhely megsértésére nem hivatkozott.

[27] Ehhez képest egyedül a régi Ptk. 327. § (1) és (2) bekezdésének sérelmén nyugvó felülvizsgálati támadás érdemi vizsgálatára volt lehetőség. Ennek oka, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés alapján állást foglalt az elévülés megszakadásának kérdésében, és arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét esetben a polgári jogi igénynek a büntetőeljárásban történt érvényesítése a peresített kártérítési követelés megszakítására nem volt alkalmas. Az

eldöntendő kérdés tehát a fellebbezésben kifejtettekkel szemben már nem az volt, hogy a polgári jogi igény érvényesítése általában az elévülés nyugvását vagy annak megszakadását eredményezi-e. A jogerős ítéletnek – az elsőfokú bíróság ítéletétől e tekintetben ugyancsak eltérő – indokolásának lényege szerint a felperes a polgári jogi igényét nem az alperessel szemben érvényesítette, ezért az az elévülést nem szakíthatta meg. Ez az álláspont helytálló volt, és megfelelt az alperes és a másodfokú bíróság által egyaránt hivatkozott bírói gyakorlatnak. A szerint a természetes személy alperesekkel szembeni büntetőeljárás kezdeményezése, velük szemben polgári jogi igény érvényesítése és a büntetőeljárás cselekményei a felperes e természetes személyek érintettségével működő társasággal szembeni kártérítési igénye elévülését nem szakítják meg (Kúria Pfv.V.21.792/2012/4.). Ennek magyarázata, hogy a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti elévülést megszakító jogcselekmények személyhez kötött, címzett jognyilatkozatok (az 1/2007. Polgári jogegységi határozat 3. pontjához fűzött indokolás). A jogerős ítélet ezért nem sértette a régi Ptk. 327. § (1) és (2) bekezdését.

[28] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[29] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontjára és (5) bekezdésére, valamint 4/A. § (1) bekezdésére tekintettel kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes részéről felszámított – az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló – felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

[30] A felperes teljes személyes költségmentessége miatt meg nem fizetett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam viseli.

[31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja szerint – a felperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[32] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[33] I. Az elévülést megszakító jogcselekmények személyhez kötött, címzett jognyilatkozatok.

[34] II. A felülvizsgálati kérelemben az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie.

Budapest, 2023. szeptember 19.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági ügyintéző